

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 170 (1420) • Субота, 14 вересня 1996 року • Ціна договірна

Проблеми Європи XXI століття можна обговорити в Києві

Як уже повідомляла наша газета, в Києві розпочав роботу семінар «Регіональна безпека і стабільність». Учасники форуму, представники Північноатлантичної Асамблеї, Верховної Ради України, уряду нашої держави, міжнародних організацій з інтересом вислухали виступ Голови Верховної Ради України Олександра Мороза.

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на семінарі Північноатлантичної Асамблеї «Регіональна стабільність і безпека»

(13 вересня 1996 р., м. Київ)

Шановні пані та панове!

Дорогі колеги і друзі!

Проведення в Києві міжнародного семінару з проблем регіональної стабільності та безпеки, організованого Верховною Радою України й Північноатлантичною Асамблеєю (міжпарламентською організацією Атлантичного альянсу), є важливим і необхідним заходом. Семінар привернув увагу багатьох провідних спеціалістів, широких кіл громадськості, бо питання нинішньої європейської безпеки і Європи XXI століття є підвалинами нашої євності у спільному майбутньому. визначатимуть характер міждержавних відносин на євресистиву, істотно впливають і впливатимуть на створення дієвих механізмів з метою локалізації та остаточного врегулювання наявних конфліктів і запобіжників виникнення нових в інших регіонах континенту.

(Закінчення на 3-й стор.).

Центр віднині конституційний

Депутатські групи «Центр» і «Державність» вирішили об'єднати зусилля на законотворчій ниві. Нове об'єднання зареєстроване під назвою «Конституційний центр» і налічує 49 народних депутатів.

Про це повідомив на прес-конференції 12 вересня голова нової депутатської групи Михайло Сирота. У розмові з журналістами взяли участь інші представники цієї групи: Валерій Череп, Ігор Юхновський та Володимир Яворівський.

Про ще одне депутатське об'єднання повідомив на сесії Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Віднині депутатська група «Аграрники за реформи» і фракція Селянської партії України утворили нове об'єднання «Аграрники України».

Старт починається у Дніпропетровську

Президент та Прем'єр
відвідали космічну
столицю держави

Президент України Леонід Кучма відвідав Дніпропетровськ. Почалося перебування Леоніда Даниловича в «рідних стінах» з події і хвилюючої, і багатообіцяючої. Разом з Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком Президент узяв участь у відкритті Національного центру аерокосмічної освіти молоді України. Центру, наявністю якого навряд чи можуть похвалитися провідні держави світу.

(Закінчення на 2-й стор.).

На знімку: під час семінару.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Ялинка прикраса — шматок антрациту

11 серпня о 5-й годині ранку 4 зміна бригади гірників очисного вибою Василя Григорія піднялася на-гора. Зустрічали їх як героїв. Третя ділянка шахти імені Вахрушева виробничого об'єднання «Ровенькиантрацит» першою в Україні виконала річний план: видобуто 455,5 тис. тонн вугілля.

Біля традиційної «новорічної» ялинки, де зібралося багато людей, загалом, що ділянка, очолювана Сергієм Дороних, успішно працює протягом 5-ти років, постійно збільшує вуглевидобуток. Наприклад, план 1996 року увіч перевищив план 1995 року.

Нині середньодобове навантаження на вибій тут становить 2100 тонн вугілля, чого рідко яка бригада шахтарів України досягала і в найсприятливіші роки...

Красномовне порівняння, хто як працює: третя ділянка шахти імені Вахрушева нинішнього року видобула вугілля мало не вдвічі більше, ніж у щодому всі шахти сусіднього виробничого об'єднання «Антрацит».

Мораторій на ціни відмінісно

Уряд України пішов на відміну свого рішення про введення на час проведення грошової реформи мораторію на підвищення цін, переконавшись у тому, що в країні склалася нормальна цінова ситуація.

Про це заявив заступник міністра економіки України Віктор Кальник, коментуючи рішення уряду відмінити з 11 вересня свою постанову про мораторій на підвищення цін на період з 28 серпня по 1 жовтня 1996 року у зв'язку з введенням нової грошової одиниці — гривні.

Блакитне паливо Криму

Важливе відкриття зробили розвідники морських надр Кримського державного виробничого підприємства «Чорноморнафтогаз»: у верхніх крейдових відкладах морського дна виявили промислові запаси газу.

Досі верхні крейдові шари чорноморського дна не вважали газонасними. А розташовані над ними так звані майкопські поклади хоч і містять газ, але його так мало, що освоєння цих структур вважалось безперспективним. І ось тепер цю точку зору доведеться змінити. Під час буріння свердловини на структурі Шмідта після обробки призабойної зони соляною кислотою з верхніх крейдових відкладів одержано промисловий газ. Його дебіт — 100 тисяч кубометрів за добу.

За словами генерального директора «Чорноморнафтогазу» Миколи Ільницького, це відкриття докорінно змінює підхід до освоєння ресурсів Чорного моря і додає колективу та й всім кримчанам оптимізму.

Запаси нового родовища ще уточнюються. Якщо зараз на півострові одержують з морського дна 650 мільйонів кубометрів газу за рік, то після освоєння нового родовища стане можливим збільшити видобуток більш як на мільярд кубометрів.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Кабінету міністрів, заступник міністра підкреслив, що мораторій на підвищення цін вводився ще до початку проведення грошової реформи як превентивний захід проти можливої паніки та стрибка цін на споживочому ринку.

Однак, сказав В. Кальник, уже з перших днів реформи з повідомлень контролюючих органів стало ясно, що уряд повністю контролює ринкову обстановку та хід впровадження гривні. «У зв'язку з цим відпала необхідність продовжувати введенню до 1 жовтня обмеження на ціни», — підкреслив він.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого»

За видатні особисті заслуги перед Українською державою в галузі оборони, створення ракетно-космічної техніки та у зв'язку з 90-річчям від дня народження постановляю:

Нагородити відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» V ступеня колишнього генерального директора виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод», м. Дніпропетровськ, професора МАКАРОВА Олександра Максимовича.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ,
10 вересня 1996 року.

У номер

Пропонуємо ЄС працювати пліч-о-пліч

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з членом Європейської Комісії Хансом ван ден Брук, який відповідав в Комісії за розвиток відносин з країнами Центральної та Східної Європи і державами-учасницями СНД. Основною темою розмови стало співробітництво Європейського Союзу з нашою державою.

Ханс ван ден Брук засвідчив свою повагу «лінійній демократії України» — її парламентові. Він виявив інтерес до тих соціально-політичних процесів, які почали розвиватися в нашій державі після прийняття Основного Закону.

За словами Олександра Мороза, головним завданням парламенту нині є «адаптація Конституції до тих економічних та політичних перетворень, які очікують Україну на шляху подальшої інтеграції до Європейського Союзу». Вже прийнято 50 законів, що опосередковано сприяють таким інтеграційним процесам. Отже, у відносин України і ЄС є непогане майбутнє, вважає Голова Верховної Ради.

Старт починається у Дніпропетровську (Початок на 1-й стор.).

Ще у 1991 році за підтримки ракетного виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод», а також конструкторського бюро «Південне» у Дніпропетровську виникла громадська освітня організація, котра почала сприяти розвитку творчих здібностей тих дітей і підлітків, які виявляли хист та інтерес до знань, досліджень і навіть освоєння космосу. Згодом ця організація й переросла у всеукраїнське аерокосмічне молодіжне об'єднання «Сузір'я», що швидко згуртувало навколо себе талановитих юнаків та дівчат із багатьох міст і сіл України.

І ось — відкриття національного освітнього молодіжного аерокосмічного центру, науково-навчального закладу в царині ракетобудування і космонавтики, що має забезпечити потужний інтелектуальний потенціал нашої молоді держави. Не випадково з цієї нагоди у Дніпропетровськ прибули відомі в колишньому Союзі ракетобудівники Володимир Уткін та Юрій Семенов, космонавти Олександр Серебров та Олександр Стрекалов.

Почесний гість свята — Олександр Максимович Макаров — людина, чия легендарне життя тісно пов'язане з виникненням і становленням ракетно-космічного концерну — Південного машинобудівного заводу. Дніпропетровськ сьогодні — космічна столиця України, і в цьому велика заслуга О. Макарова. Неподалік Олександр Максимович святкував ювілей — 90 років від дня народження, з чим шановного ветерана і привітав Президент України Леонід Кучма, а також учасники цієї непересічної події.

Президент та Прем'єр-міністр відвідали Південний машинобудівний завод. І тут вона йшла про те, щоб питання космічного розвитку України не відкладати до кращих часів, а розвивати сьогодні. Можливості та умови для цього є, підприємство та конструкторське бюро залучені до здійснення не лише національної космічної програми, а відразу й до кількох міжнародних, котрі передбачають цікаві старті і освоєння унікальної техніки та космічного простору.

Закон є закон. І його поважати треба. Навіть чиновникам

Денне й вечірнє засідання 12 вересня

«Кабінет міністрів і надалі приймає нормативні акти, які суперечать чинному законодавству. Проте уряд висновків не зробив. Депутат навіяв ряд конкретних постанов уряду, що руйнують законодавство України».

Схоже, саме це змусило Віктора Суслова поставити запитання: «Чи має право уряд, керуючись, безумовно, благородною метою поповнення бюджету, порушувати закони?» Він навіяв приклад, коли представник уряду, привадувавшись, заявив на засіданні комісії ВР, що «Кабмін керувався не законом, а інтересами держави». На думку голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності, під цим приводом деякі можуть не тільки руйнувати правове поле, а й порушувати Конституцію держави. «Будь-який чиновник має керуватися законом і поважати закон», — наголосив Віктор Суслов.

Депутат В. Олександрович висловив пропозицію, щоб у проектах законодавчих актів, які готує уряд, обов'язково були розрахунки майбутніх надходжень до бюджету і куди ці кошти спрямовуватимуться, щоб потім ніхто не звинуватив Верховну Раду у зволіканні з розглядом питань.

Ряд депутатів у своїх виступах звернули увагу на суперечливість обґрунтування введення акцизної марки на вітчизняні тютюнові вироби з 1 жовтня ц. р. Крім того, вони вважають, що уряд своїми дія-

ми може завдати збитків державі, бо для арбітражних судів норма закону вища, ніж рядок урядової постанови, який що норму відміняє або змінює. Саме тому Верховна Рада відклала проект постанови, запропонований Кабінетом міністрів, а підтримала проект рішення, винесеного на депутатський розсуд Комісії з питань фінансів і банківської діяльності. У ньому, зокрема, ВР звернулася до Президента України як гаранта Конституції з пропозицією вжити заходів до урядовців, які порушують чинне законодавство.

Згодом народні обранці розглянули ще кілька питань, пов'язаних з економічними проблемами. Винесено зміни до Декрету Кабінету міністрів «Про прибутковий податок з громадян». Відтепер пеня за нечасну сплату податку становитиме подвійну облікову ставку Нацбанку. Як зауважив Олександр Єльшикевич, це — своєрідний експеримент, бо розміри штрафів і пені мають бути не надто малі й не надто високі, а оптимальні.

Верховна Рада внесла зміни до своєї постанови від 4 лютого 1994 року «Про перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний збір, та ставки цього збору». Зміни «зачепили» й постанову «Про встановлення стипендій Верховної Ради України курсантам і слухачам вищих військово-навчальних закладів».

На засіданні розглянуто ряд інших важливих законодавчих актів.

Володимир КОРОЛЮК.

Дружба перемогла. Після поїмного голосування

Ранкове засідання 13 вересня

У залі засідання 320 народних депутатів. Роботу пленарного засідання за п'ятини традиційно розпочали з оголошення запитів. В основному вони стосувалися питань податкової політики та зайнятості населення. Голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов виявив і готовність позалінійно доповісти два законопроекти: про внесення змін до статті 22 Закону України про зайнятість населення; про формування фонду для здійснення заходів з ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення. Але парламентарі не підтримали ініціативи комісії,

очолюваної Сусловим, — розгляд цих питань перенесли на наступний тиждень.

Потім депутати приступили до розгляду проекту закону України про ратифікацію Конвенції між урядом України і урядом Естонської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухиленнь стосовно податків на дохід і майно. Довідач — голова Державної податкової адміністрації України Віталій Левін підкреслює, що суть запропонованого законопроекту — зменшення податкових перешкод для закордонних інвестицій. З такою ж метою дозволили собі не погодитися депутати,

котрі взяли участь в обговоренні доповіді Віталія Ільїна. Представник «Реформи» Олександр Єльшикевич оприлюднив суму естонських інвестицій — аж 1 мільйон 200 тисяч доларів. Навряд чи Конвенція їх збільшить. Навряд чи, Естонія, за словами пана Єльшикевича, матиме можливість вивозити капітал з України. Приймайні згідно з цією конвенцією створюються сприятливі умови для стимулювання таких процесів. О. Єльшикевич підтримав і інші промови. Охарактеризувавши Конвенцію як таку, що не відповідає інтересам України. Виходячи саме з економічних обставин, депутати не проголосували за ратифікацію Конвенції. Не підтримали парламен-

тарії і наступний аналогічний законопроект — про ратифікацію угоди між урядом України і урядом Республіки Вірменія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухиленнь стосовно податків на дохід і майно. Тоді депутат Олександр Климчук запропонував ще раз — поїмним голосуванням — вирішити долю двох законопроектів у комплексі: з огляду на міжнародний імідж України. Солідні аргументи аплунду: поїмненість рестрації підтвердження готівності українських депутатів заради іміджу своєї держави дружити і з естонцями, і з вірменами. Обидві конвенції ратифіковані.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Добрий міністр марнотратником не буде?

Андрій СЕРДУК

ЦЬОГО ТИЖНЯ громадськості були представлені два нові міністри — охорони здоров'я і соціального захисту. Андрія Сердюка (призначеного Указом Президента 5 вересня 1996 року) співробітником Міністерства охорони здоров'я представляв особисто Прем'єр-міністр Павло Лазаренко. Народний депутат України Петро Овчаренко, призначений міністром соціального захисту населення з 27 серпня, влаштував першу прес-конференцію для журналістів.

Петро ОВЧАРЕНКО

Прикметно, що обидва у своїй справі не новачки (остання посада Сердюка — перший заступник міністра охорони здоров'я, Овчаренко з моменту обрання народним депутатом працював у постійній Комісії ВР з питань соціальної політики та праці).

Синдром нової мілії виправдав очікування. Міністри охорони здоров'я охарактеризували стан справ у галузі як незадовільний і пообіцяв вжити неупереджених заходів. У цьому зв'язку Міністерство підготувало низку постанов

Кабміну, які було схвалено на засіданні уряду 30 серпня.

Суть цих документів зводиться до одного: українська медицина де-юре перестає бути безплатною, а де-факто — загальною. Зокрема, з 1 жовтня плановано брати з хворих плати за харчування у закладах охорони здоров'я. Не таємниця, що більшість лікарень через брак коштів вже давно перестали годувати своїх пацієнтів.

Підготовлено також перелік послуг, що їх надаватимуть тільки за плату. Зокрема, нація, яка старіє, вирішила

поправити свій бюджет за рахунок лікування безплідді. Крім цього, операції стануть аборті (за винятком показань для медичних і соціальних показань), пластичні операції, позбавлення від алкогольної залежності, послуги гемоплати.

У майбутньому плановано відмовитися від видачі ліків за пільговими рецептами на користь адресної допомоги малозабезпеченим пацієнтам.

Міністерство охорони здоров'я переходить на режим жорсткої економії і контролю за використанням коштів, про що свідчить поновлення у відомстві контролюючо-ревізійного управління.

Докорінні реформи, змусовані проблемами фінансування галузі, очікуються й у системі соціального захисту. Підготовано низку змін і доповнень до чинних законодавчих актів, найближчим часом на розгляд Верховної Ради України буде подано два нові законопроекти — «Про пенсійне страхування» і «Про недержавні пенсійні фонди».

Утім, нині Міністерство соціального захисту більш заклопотане пошуком джерел поповнення державного Пен-

сійного фонду. Адже, незважаючи на запровадження санкцій до підприємств-неплатників, надходження до Пенсійного фонду — катастрофічно низькі. Тільки сілськосектор заборгував фондові більш як 3 трильйони карбованців! А уряд уже пообіцяв зняти 16 вересня мораторій на підвищення цін, розрахуваних попередньо із пенсіонерами. (За даними Міністерства, на 1 вересня заборгованість у виплаті пенсій та інших соціальних витрат становила 79 тис. 769 млрд. крб.).

Як повідомив міністр соціального захисту, для погашення заборгованості вирішено взяти кредит у поштово-пенсійному банку «Аваль» розміром 3,5 трлн. крб.

Відповідаючи на запитання журналістів, Петро Овчаренко висловився за необхідність реформування системи нарахування пенсій, яка сьогодні поставила в однакове становище пенсіонерів зі стажем і без, тих, хто працює і не працює...

Чи приживеться принцип соціальної справедливості в оновлених міністерських коридорах, покаже час.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Проблеми Європи ХХІ століття можна обговорити в Києві

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на семінарі Північноатлантичної Асамблеї «Регіональна стабільність і безпека» (13 вересня 1996 р., м. Київ)

(Початок на 1-й стор.)

Я свідомо об'єднує значення коло питань європейською проблематикою, хоча вони мають глобальний характер і є нині актуальними для всього світового співтовариства.

Для цього є вагомі підстави. Саме в Європі були розпочаті дві світові війни. Ще зовсім недавно континент було поділено на ворогуючі блоки і сфери впливу, тут відбувалося зародження накопичення арсеналів звичайної і ядерної зброї. Україна не була винятком у цьому небезпечному процесі. На території цього держави було зосереджено потужний потенціал військово-промислового комплексу колишнього СРСР, розташовано пускові шахти й установи ракет з ядерними боеголовками стратегічного і тактичного призначення. У свою чергу практично всі українські міста були потенційними об'єктами для ракетно-ядерного удару з боку НАТО в разі розв'язання війни. Вдосконалення військової матеріально-технічної бази і гонка озброєнь доповнювалися існуючою з обох боків, широко розгалуженою системою пропагандистських заходів із створення стійкого стереотипу «образу ворога».

Підкреслюю — «стійкого». Оскільки перебіг подій нової історії засвідчив, що найактуальнішою проблемою сьогодення є вирішення не тільки суто військово-політичних питань, попри всю їх надійність і взаємопов'язаність, не технічні аспекти процесу роззброєння, а створення нового морально-психологічного клімату довіри, відмова від сталих уявлень про «радянську загрозу», з одного боку, і «агресивний блок НАТО» — з другого. І хоча офіційно ніхто не стверджує, що у глобальному розумінні «ворог» сьогодні не існує, цей небезпечний стереотип продовжує залишатися у підсвідомості багатьох, істотно впливаючи на розробку сучасних геополітичних концепцій і доктрин.

Розумію, що далеко не всі учасники діалогу в рамках нашого семінару і поза його межами погодяться зі мною, але вважаю, що стереотипи минулого позначили і ідею поширення НАТО на схід. Важливість проблеми вимагає її всебічного обговорення на різних рівнях, глибокого аналізу можливих наслідків прийнятих рішень, бо реалізація наміченого зачіпає інтереси не тільки нинішніх держав — членів НАТО і країн-претендентів, а й усіх учасників ОБСЄ, а в принциповому відношенні — і ООН. Поширення НАТО змінить ситуацію на європейському континенті і в глобальному вимірі, бо членство в альянсі є провідним держави світу, які володіють суперпотужним ядерним потенціалом.

Думка про те, що створений в конкретний історичний період і в конкретному місці військово-політичний блок НАТО може виконати (няв'ят в оновленому варіанті) функцію органу колективного між-

народної безпеки, є досить сумнівною. Про це свідчать висновки наукових розвідок багатьох вітчизняних і зарубіжних експертів, дослідних центрів.

У «Дослідженні про розширення НАТО», підготовленому експертами альянсу, визнається, що у світі сучасних уявлень про майбутню архітектуру європейської безпеки концепція про розмежування Європи стає застарілою. Із розпадом Радянського Союзу і Варшавського договору політика «балансу сил» і «взаємно забезпеченого винищення» стала анахронізмом. Це, до речі, констатувала і Стратегічна концепція 1991 року: «Небезпеку одночасного, великомасштабного нападу на всіх європейських фронтах НАТО фактично усунуто...» Експерти альянсу заявили, що «відтоді ризик, пов'язаний з новою появою великомасштабної військової загрози, став ще меншим».

Тоді постає шалом логічне запитання: в чому полягає сенс розширення НАТО? Чому на схід?

Нові обставини скоріше повинні стати підставою для широкої дискусії про потребу подальшого існування військово-політичних блоків на континенті. Натомість за певних дав роки, з часу порушення питання про розширення НАТО самим альянсом, що надзвичайно складну і багатовекторну проблему не тільки не було ґрунтовно вивчено і залученням усіх учасників загальноєвропейського діалогу (що було б можливо лише на рівні ОБСЄ), але швидко переведено у площину практичних кроків і рішень.

Безумовно, справа кожної суверенної держави — самостійно визначити зміст і спрямованість своєї зовнішньої політики. Але, на мою думку, за нинішніх умов це доцільно робити з максимальним урахуванням інтересів усіх членів європейської спільноти.

Перед Україною постає у цьому зв'язку ціла низка питань, пов'язаних з її національною безпекою і місцем самої молоді держави на геополітичній карті Європи.

Вірогідно, що країни, які займають негативну позицію щодо поширення НАТО на схід, можуть ужити контрзаходів, пояснюючи це своїми стратегічними націо-

нальними інтересами. Підстав для такої політики чимало: співвідношення озброєнь НАТО і країн СНД, за оцінками експертів, нині становить 3:1. З приєднанням до НАТО держав Східної Європи цей розрив досягне 4:1.

Не випадково ще на зустрічі лідерів країн-учасниць СНД в Алматі (грудень 1995 р.) основними чинниками посиленої загрози було визначено: нарощування потенціалу військово-політичних союзів, збільшення утримувань військ до меж, що змінюють співвідношення сил, введення іноземних військ на території суміжних держав.

Для України це може мати серйозні політичні наслідки. Залишаючись нейтральною на стику двох блоків, наша держава поставить під загрозу свою національну безпеку.

Очевидно, наша політика нейтралітету і позаблоковості вимагатиме корекції із врахуванням реалій сьогодення і близького майбутнього. Тим більше, що з формальної точки зору цей курс має певні винятки і обмеження вже сьогодні: участь України в миротворчих операціях ООН, реалізація спільних проектів і багатосторонніх навчань у рамках програми «Партнерство заради миру».

Виходячи із нинішньої ситуації в Європі, ми не раз пропонуємо активізувати перетворення процес на всіх рівнях, маючи на меті, щоб основною координаційною організацією виступала ОБСЄ. Це було б логічно, бо коло країн-учасниць тут найширше, а обговорювані питання стосуються всієї європейської спільноти.

Не копіюючи особливостей Гельсінського процесу (та це й неможливо, враховуючи зміни, що відбулися за минулі 20 років), можна було б поставити за головну мету підготовку загальноєвропейської наради з підписанням заключного документа, своєрідного «Гельсінк-2». Не тільки на рівні декларацій, а і з включенням обов'язкових зобов'язань, які вимують на себе учасників процесу, переліком можливих санкцій за порушення проти миру і стабільності, механізмів швидкого врегулювання конфліктів і контролю за діями багатосторонніх сил.

Зрозуміло, що ця ідея потребує тривалого підготовчого періоду, широкого залучення поважних міжнародних організацій — ОБСЄ, ЄС, Ради Європи, НАТО, ЗЄС — до вивчення і обговорення проблеми.

Підготовчий період до проведення заключної наради міг би вібрати в себе проведення низки конференцій і зустрічей, на яких було б усебічно проаналізовано такі питання, як: «Додільність існування військово-політичних блоків у Європі, політичні й економічні наслідки їх можливого розширення». «Зонні» війни від ядерної зброї, як перехідний етап до створення без ядерних зон (тобто регіонів, в яких не розташовуються військові і цивільні ядерні об'єкти, не відбувають-

ся зберігання і переробка ядерних компонентів), «Як запобігти виникненню нових «сфер впливу» і «буферних зон».

Як бачите, таких питань накопичилося сьогодні чимало. На більшість із них чіткої обґрунтованої відповіді немає. Тим більше — такого обґрунтування, яке враховувало б позицію й інтереси всіх зацікавлених сторін.

За оцінками експертів, витрати, пов'язані з розширенням НАТО, можуть сягнути 100 мільярдів доларів США, залежно від форми участі нових членів. Чи не краще витратити ці кошти на економічну підтримку країн Центральної і Східної Європи у процесі підготовки молодих демократій до вступу в Європейський Союз?

Хочемо ми чи ні, але європейське співтовариство змушене буде вирішувати для себе, що доцільніше — спочатку розширення НАТО, а потім ЄС чи навпаки? А може, цей процес має бути узгоджений і відбуватися одночасно? Чи сплатити треба виробити загальні обов'язувальні критерії у рамках ОБСЄ? Ігнорування критеріїв і подібних проблем може мати непередбачувані наслідки, бо об'єктивно (а часом і суб'єктивно) відбувається поділ претендентів на країни «першого» та «другого гатунку». Проти такого підходу не раз виступали представники різних європейських держав, у тому числі й України.

Процес, подібний до Гельсінського, має і ту перевагу, що веде в кінцевому підсумку до перетворення замкнених структур і альянсів на загальноєвропейський політичний союз країн, де найвищим міром стануть спільні демократичні принципи, яким будуть підпорядковані специфічні економічні або військові програми.

У цьому контексті особливої ваги набуває активна позиція національних парламентів і міжнародних парламентських інститутів з розгортання широкого діалогу із зазначених питань: створення міжурядових спеціальних груп, проведення спеціалізованих форумів у столицях держав Центральної і Східної Європи, розгортання у цьому регіоні нових штаб-квартир міжнародних організацій, спеціальних комітетів з тих чи інших проблем європейської безпеки.

Ми розраховуємо на те, що місце України на геополітичній карті Європи, роль нашої держави у процесі ядерного роззброєння, активна участь в обговоренні актуальних проблем і врегулюванні конфліктних ситуацій слугуватимуть вагомим підставою для європейського співтовариства обрати Київ місцем проведення міжнародної наради на високому рівні з проблем безпеки та стабільності в Європі. Сподіваюся, що вивчення нашої ініціативи і прийняття щодо неї позитивного рішення сприятиме і цей представницький семінар.

Державні стипендії видатним людям країни

Відповідно до Указу Президента України призначено державні стипендії народному художникові України Михайлові Дерегусу, професору Олександрові Макаро-

ву, доктору медичних наук Георгію Бабенку.

Вітаючи нових державних стипендіатів, наша редакція бажає їм міцного здоров'я та успіхів. На знімку: Михайло Дерегус.

Осінь — картопляна пора

Прогноз

ЗА ПРОГНОЗОМ, вищий, ніж торік, очікується урожай картоплі. У господарствах усіх категорій буде зібрано 18 мільйонів тонн.

Лише 75 тисяч гектарів із півтора-рамільйонного загальноукраїнського картопляного поля займають державні та кооперативні господарства. Практично зникло виробництво «другого хліба» в господарствах цих форм власності південного регіону. Як завжди, найбагатша на картоплю Чернігівщина.

На думку голови правління асоціації «Картопля України» Міністерства сільського господарства і

продовольства Петра Теслюка, постає питання про перебування сектора виробництва продовольчої картоплі. Адже вона стає культурою індивідуального виробника. Приватний сектор б'ється як на 80 відсотків забезпечує потреби українського споживача. Тоді державні зусилля мають бути спрямовані на вирощування «другого хліба» під насадження, а також для забезпечення власних потреб (армії, лікарень тощо).

Асоціація «Картопля України» працює на виробництво насіннєвої картоплі, передусім елітної. Головний напрям роботи — забезпечення якісним посівним матеріалом населення та господарств усіх форм власності. Адже практика останніх п'яти років, коли через брак коштів кар-

топліри не могли собі дозволити придбати якісне насіння, призвела до виродження культури. Втім, маємо приємний прецедент — державні дотації компенсували сортови надбавки на елітну картоплю. Тепер вона буде лише на 20 відсотків дорожче за звичайну. До того ж розрахунок можна буде вести за бартером, обмінювати сортову картоплю на істину у пропорції 1 до 2. Така практика дасть гарантії доброго врожаю на три роки вперед. Тоді як аналогічні посівні матеріали іноземного виробництва (серед них і розрекламований голландський сорт) залишаються продуктом розового використання і протягом другого року цілком втрачають свої посівні якості.

Анастасія ПЕРЕПЕЛІЦЯ.

Дякуючи Президенту

8 травня 1996 року Леонід Кучма відвідав Український госпіталь для інвалідів Великої Вітчизняної війни в селі Цібілі, що на Київщині. Привітав ветеранів зі святом Перемоги. Все — як і годиться. Адже ці люди, заслужували на владне ставлення до них з боку держави і суспільства. Але потім почалося незрозуміле. З вини тодішнього керівництва Міністерства охорони здоров'я діяльність госпіталю було повністю парализовано: відключили газ, припинили фінансування не те що капремонту, а й харчування інвалідів! Знехтували навіть той факт, що указом Президента від 23 травня 1996 року госпіталь було надано статус національного.

Добре, що питання перебував під контролем Леоніда Кучми, який розібрався не лише з фінансовими проблемами закладу, а й деякими керівниками. Відтак у госпіталь практично закінчено підготовку до осінньо-зимового періоду, виділено кошти на ліквідацію кредиторської заборгованості по зарплаті, на харчування та лікування хворих. На цьому можна було б поставити крапку. Та виникає запитання: «Невже для розв'язання проблем потрібне було втручання самого Президента?».

Валерій БЕВІК.

Наші технології високо «злітають»

Школа, що переважно в Америці та Японії...

ДО КІСВЯ з японської національної лабораторії фізики високих енергій надійшло пріємне повідомлення: завдяки участі харківських учених у проекті «БЕЛЛЕ» Україна отримала офіційний доступ до найсучаснішого унікального наукового обладнання і матиме змогу брати участь у дослідженнях на передньому краї фізичної науки. До речі, два із зроблених за останній місяць винаходів харків'ян уже виступили на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки за 1996 рік.

За кілька місяців нинішнього року українські вчені стали учасниками двох найпрестижніших у світі проектів: уже згаданого «БЕЛЛЕ» у Японії та «БаБар» у США. Право взяти участь у проєктах на тендерній основі отримав колектив науково-технологічного концерну «Інститут монокристалів» Національної академії наук (головний офіс у Харкові), очолює який народний депутат України академік Володимир Семіноженко.

Проект «БЕЛЛЕ» засвідчив офіційне входження нашої країни в наукову колаборацію досягнень у галузі фізики високих технологій. До участі в ньому залучено понад 30 найавторитетніших наукових організацій світу. Але з колишніх пострадянських — тільки ми і росіяни. До того ж наша частка — значно більша. На думку міжнародних експертів, це одне з найважливіших досягнень української науки за роки незалежності.

Мета проєкту — виготовлення унікального надчутливішого у світі детектора випромінювання для найбільшого на планеті прискорювача, що створиться у передмісті Токіо. Харківські вчені склали контракт на два наступних роки і протокол про наміри на 1998 рік.

Прискорювач коштує кілька сотень мільйонів доларів США. І саме наш інститут, завдяки розробці технології вирощування лужно-галогенних кристалів,

першим у світі отримав достатню кількість цього матеріалу, необхідного для роботи прискорювача. А світ, за словами академіка Володимира Семіноженка, стоїть перед тим порогом, коли нова технологічна революція можлива лише на основі очікуваних фундаментальних відкриттів.

У рамках проєкту «БаБар» йдеться про створення детекторів елементарних часток, які використовуватимуться у Стенфордському лінійному прискорювачі у центрі SLAC (США). У його реалізації беруть участь кілька десятків країн світу. Перемога українських учених стала можливою завдяки розробленому в НТК «Інститут монокристалів» унікальному технологічному процесу отримання великогабаритних синтетичних кристалів. Цей винахід виступив на здобуття Державної премії України.

А головне — нашу державу визнано світовим лідером у галузі автоматизованого вирощування монокристалів, виробництва високоякісних монокристалічних синтетичних кристалів у детекторів на їх основі. Такі детектори для медичних гамма-камер уже поставляємо до Франції, Угорщини, Голландії; а синтетичну й складову конфігурацію — до Швеції та Японії.

І ще один здобуток інституту — експертний стаціонарний спектрометр

випромінювань людини (СВЛ). Скільки ж жоріть накопичили! Швидку і точну відповідь дасть лише це відкриття. Незвичайний металевий будинок, начинений електронікою та детекторними приладами, вперше у вітчизняній практиці з високою точністю визначає джерела альфа-, бета-, гамма-випромінювання в організмі пацієнта і з допомогою сучасної техніки радить, що робити. Винахід також виступив на здобуття Державної премії. Україна стала сьомою країною світу, яка володіє такою унікальною установкою. А коштує вона значно дешевше за аналогічних шість. Тому вже з'явилося чимало бажань, серед яких і столиця Австрії Відень, придбати саме українську установку.

Воистину: біляк на відкриттях мастак. Бо не перестає дивуватися: як у таких злиднях, в яких нині опинилися вітчизняна наука, народжуються справді геніальні відкриття?!

Але насанеж втриматися «на рівні» падають пропорційно зниженню фінансування науки державою. За даними Міністерства фінансів, на кінець червня із запланованих 37,3 трильйона карбованців наука отримала лише 14,4 трильйона, або 38,6 відсотка. На початок 1996 року, як повідомив академік Володимир Семіноженко, загорбаний бюджету перед наукою склав 10,8 трильйона карбованців.

Складна ситуація з державними замовленнями науковцям: такі проєкти профінансовано на 41,6 відсотка за півріччя, а проєкти Державного фонду фундаментальних досліджень — на 38,3 відсотка за півріччя. Зокрема, на грані зриву програми «Проблеми екологічної безпеки України», «Створення, вивчення та впровадження у практику охорони

здоров'я нових лікарських засобів», «Економічні та технологічні засади енерго- і ресурсозбереження; стратегія розвитку енергетики» та багато інших. Усі програми формувалися на конкурсних засадах, відбиралися найкращі — одна з п'яти. Чимало з них були вже на стадії завершення.

Е т у т же одна серйозна проблема. Через ситуацію, яка склалася у науці «з легкої руки» державних чиновників, розпадаються творчі колективи, гинуть наукові школи, що створювалися десятиліттями, втрачається досвід. Цікаво, чи властиво комусь підрухувати розміри цих втрат?..

Не додає оптимізму і становище з Державним інноваційним фондом. До речі, свого часу Україну перший серед союзних республік вдалося створити систему державної підтримки інноваційних проєктів. Серед реальних здобутків Іннофонду, наприклад, український інсулін, тест-системи для виявлення СНІДу, вірусного гепатиту тощо. Усього — понад півтори тисячі проєктів. Зокрема, торік за цими проєктами вироблено продукції на 35 трильйонів карбованців і створено 25 тисяч робочих місць. Але все поки в минулому. Бо цього року механізм паралізовано. Гроші з рахунку Іннофонду (їх добровільно на науково-технічні дослідження перекладають переважно приватні фірми) Мініфин шедурою рукою перерозподіляють іншим, певно, на його думку, більш достойним, ніж науковці. При цьому, продовжуючи серйозні розмови про структурну перебудову виробництва, підвищення конкурентоспроможності продукції тощо...

Людмила НІКОЛАЙЧУК.

Костюм для української душі

ПАМ'ЯТАЄТЕ, у Булакова: мені здається, що ви не зовсім кіт. Так само одяг художник Людмила Семікіної — не зовсім одяг. Хоча багато речей — цілком прикладні і їх можна носити. Якщо, звичайно, достати певного рівня святості. Бо інакше це може виглядати й так, ніби ви стелете собі замість простирала, скажімо, «Трійцю» Рубльова.

Так чи інакше, але Іван Світличний описав, якими кислями й похмурими стають обличчя жінок у момент, коли треба скидати такий костюм і повертатися в світ уніфікованої і зрібної буденності: «свої пальці й пласкі вони брали з відчуттям неприємної необхідності, ніби той одяг був брудний або з чужого плеча». Люди пережили катарсис — як це буває у спілкуванні з театром, музикою чи літературою і ніколи ще не було напруження в спілкуванні з модою.

Бо строї Людмили Семікіної — це не подум, а сума живопису, монументальної скульптури, історії, ідеї і етики. Легенда з 60-х, «підписантка», вона боролася з системою, яка ламала її

все життя, але так і не зламала. «Чому я вважала за костюми? По-перше — наснаженість поезією 60-х. Лицарство і героїкою вона гідна вбратися у нові шати... Я не мусила вигадувати ідеал. Він був навч. Ось наша еліта, наша аристократія духу — ще не взакошені ліричними відваги, академіки гідності епохи. До епохи й герої, до епохи й негідник. Убивство Алли Горської — посмішка ката, плата за духовні й моральні цінності. Відплатити — за кривду, за образ, за брехню. Винагородити й захистити. Це був мій виклик. І це стало другою причиною виникнення костюма».

Пі двічі виключали зі Спілки художників України: 1964 року — «за ідейно порочний твір, який дає викривлений образ Т. Г. Шевченка» (вітраж у Київському університеті, створений у співавторстві з Аллою Горською, Опанасом Заливаховою, Галиною Зубченко та Галиною Севрук), 1968 року — за підпис під «листом 139-ти» з протестом проти репресій та закритих судів в Україні 1965 — 1966 років.

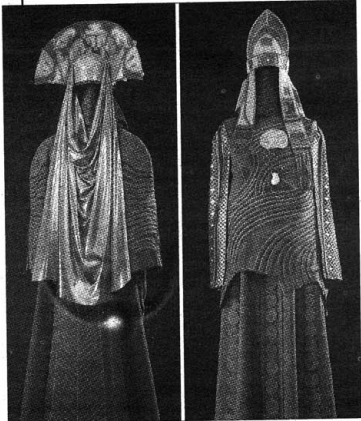
Це вчорашня історія. «Ідейна порочність» Семікіної не девальгувала і в епоху нового конформізму. Із сиріх шинельних сукон сталінської доби ця маленька, чавлена колесом історії жіночка створила воїну парської строї, якій світяться майже забуті нині гідності та іконним золотом.

Стараннями «Кредитімбанк» виставка строїв Людмили Семікіної відбулася в українському домі. Називається вона «Високий замок», присвячена Аллі Горській та Іванові Світличному. Ще до відкриття стало відомо, що її запрошено до Чехії, Великої Британії та Прибалтики. Українську душу в контексті історії та естетики легко забнути через семікініські строї. Важко впливати в реальність ту національну перспективу, яка і є програмним сенсом «Високого замку».

Закордон може подумати, що ми такі і є нині. Це не зовсім так.

Людмила МІКІТЮК.

На фото: «Дзвіниця» (1995); «Князь-Дерево» (1992).

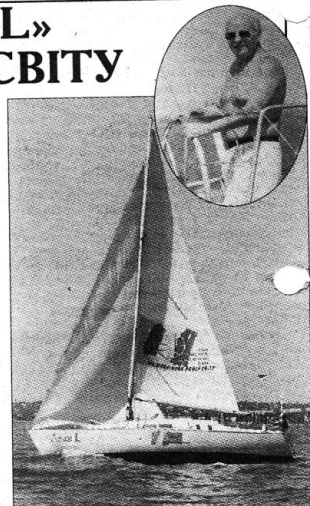
З «ЛЕДІ L» НАВКОЛО СВІТУ

РОКІВ двадцять тому, коли ходив у плавання на суднах Азовського морського пароплавання, мариупольці Іван Кириченко перенісся малореальною за часів СРСР ідеєю — самому обійти пії вітрилом навколо світу.

Спробний крок було зроблено 1991 року, коли він вперше в історії вітрильного спорту країни на своїй яхті «Леді» перетнув Атлантичний океан і до п'ятисотрічної ювілею відкриття Колумбом Америки ступив на берег США. Символічно, що стартував Кириченко через три дні після прийняття Декларації про державний суверенітет України, став для американців, котрі звикли до численних людських сміливих пагань, першим героїчним послом народної демократії від молоді держави.

І ось через п'ять років, напередодні релігійного свята Івана Купали та світського — Дня працівників морського флоту країни від мариупольської водної станції комбінату імені Ілліча у навколосвітнє одиночне плавання (перше в історії України!) стартувала крейсерська яхта «Леді L», введена безстрашним капітаном Іваном Кириченко. Її власник (він же директор торгового дому «Мортрей», який спеціалізувався на оптових поставках до Мариуполя памаранців і бананів) зумів у міжнародному бізнесі заробити гроші та ім'я, щоб за 330 тисяч доларів придбати на Миколаївському суднобудівному заводі яхту і відійти солідних спонсорів, серед яких — Перший міжнародний український банк, страхова компанія «АСКА», Азовське морське пароплавання. Цікава деталь: «Леді L» стартувала під жовто-блакитним прапором через декілька днів після прийняття парламентом Конституції України. На думку політологів і астрологів, який символічний збіг об'єднує вітрильник, як і всієї нашої держави, стати переломною віхою — початком щасливого плавання як для українського моряка — на неосхожніх просторах Світового океану, так і для України — у неспокійних водах світової політики та економіки.

Само білосніжну яхту довжиною 10,2 і шириною 3,4 метра при водотоннажності у 4,1 тис. Кириченко назвав на честь кохання. Напередодні друзини Лариси. Вона і син Максим приїждили до Івана Георгійовича у Стамбул, куди мандрівник після переходу через Азовське і Чорне моря зайшов поповнити запаси продовольства і води, придбати навіга-

ційне обладнання і помпову рушницю для захисту від можливих піратських нападів. Довелося серйозно полагодити вітрила (їхна загальна площа становить 52 квадратних метри) — перед заходом до Босфору стаськів було пошкоджено сильним штормовим вітром, який перевернув зарозум на міцність яхти і яхтсмена.

А 25 липня мариупольцеві вирушив далі, взявши курс на Лас-Пальмас — столицю Канарських островів. Заходять дорогою до портів Середземномор'я Іван Георгійович не збирається — надовго високі стоянок збори. Від Канар «Леді L» через Атлантику прямуватиме до Барбадосу і Панамського каналу, звідки з заходом на попутні острови Океанії піде до Сіднею, де намічено зустрічі яхтсмена з українською діаспорою і студентами двох університетів. Далі — Нова Гвінея, порт Дарвін, довгий перехід через Індійський океан до Кокосових островів і о. Маврикій. Після заходу до портів ПАР яхта візьме курс на північ Святої Олени. Фініш навколосвітнього плавання планується у Лас-Пальмасі.

Схоже, тільки для тих, хто не знає, куди пливати, ніколи не буває попутного вітру. Щасливої плавання тобі, «Леді L»!

Сергій КУТНЯКОВ.
Фото Петра ТОПАЛОВА.

РЕВОЛЮЦІЯ ТРИВАЄ?

НАРОД Білорусі може на всенародному референдумі узаконити в країні диктатуру. Такої думки дотримуються в законодавчому органі Білорусі.

Голова Верховної Ради Семен Шарецький навіть виступив зі зверненням до народу, в якому, зокрема, попередив: «Люди, будьте пильні! У республіці запахло фашизмом!» Річ у тім, що недавно президент Білорусі Олександр Лукашенко оголосив про проведення референдуму, на якому буде прийнято нову редакцію конституції. Нагадаємо: Білорусь була однією з постсоюзнних країн, що в перші дні незалежності прийняли новий Основний Закон. У Білорусі Конституцію приймали в сесійному залі Верховної Ради. Яку саме «нову редакцію» пропонує народові Олександр Лукашенко, на момент оголошення референдуму було таємницею. Проте вже відомо, що проєкт передбачає істотне розширення прав президента і перетво-

рює Верховну Раду в народне зібрання, яке практично не матиме жодних повноважень. Цікаво, що дата проведення референдуму обрана з історичних — 7 листопада. Очевидно, президент Білорусі готує революцію.

У Верховній Раді вважають, що ця «революція» може встановити в країні диктатуру на фашистський кшталт. «Всесоюжне і безконтрольне управління державою, якого вимагає президент для себе у проєкті нової редакції конституції, необхідне з одного боку, для задоволення його гіпертрофованого прагнення до влади... а з іншого — щоб багатом з його оточення можна було уникнути відповідальності за ті порушення норм законності, що вчинені ними з метою свого збагачення», — зазначив С. Шарецький. Нова редакція основного закону країни, на думку голови законодавчого органу Білорусі, — «це правова основа для тоталітарної, фашистської держави».

Про те, що в Білорусі систематично порушують права людини, подекуди давно. Це спричинило особливе занепокоєння на Заході, де й існує думка, що Білорусь — немов «глухе село в центрі Європи». Звичайно, через те, що в країні вертеться не хоче прижитися демократія... Про це також привселюдно заявляв лідер Білоруського народного фронту Зенон Позняк, який поприхав політичного притулку в США, пояснивши своє рішення тим, що на батьківщині його життя і життя його рідних — у небезпеці.

У Мінську не припиняються мітинги протесту, організовані, як правило, білоруською молоддю. Найбільший з останніх пройшов у так званій «день білоруської вій-

ськової слави». Учасники мітингу звинувачували Олександра Лукашенку в численних порушеннях Конституції, прагненні «встановити в республіці диктатуру», а також у тому, що він бажає перетворити Білорусь на «додаток до східного сусіда» (тобто Росії). — **Авт.**

До речі, Лукашенко не стомлюється вигадувати привід для головного болю і для Росії. Днями, наприклад, він заявив, що скоро заплату білоруським прикордонникам сплатуватимуть зі скарбниці... Російської Федерації. Офіційні джерела з Кремля протє повідомили, що чутки надто перебільшені.

Але повернемося до білоруського референдуму. Верховна Рада Білорусі вирішила, що плєбісцит за нищівної складної ситуації все-таки не уникнути, і його призначено на 24 листопада. Але народу буде запропоновано визначитися з іншим: а чи потрібен взагалі Білорусі інститут президентства?

Одне слово, пристрасті нагнітаються. І передбачити, хто вийде з боротьби переможцем, сьогодні, напевно, неможливо. Більшість, і не тільки в Білорусі, сподіваються, що переможе демократія.

Наталія ФІЛІПЧУК.

На знімках: Голова Верховної Ради Білорусі Семен Шарецький; країна мітингує.

Фальшивка — вона і в Швейцарії фальшивка

ПОРАДА: якщо у красивій фірмовій упаковці вам продали далеко відомої марки річ, не нарікайте на долю, — таке буває і в «благополучних» країнах, наприклад, у Швейцарії. Вже, здавалося б, у всьому тут повний порядок, все на обліку, все під контролем....

Але, ні, знаходять «лазівки» не чисті на руку ділки. Свідчення того — скандал, що спалахнув нещодавно навколо торгівлі «фальшивими» джинсами фірми «Леві Страусс», повідомляє ІТАР-ТАРС.

2000 підробок, які зовсім або майже не можливо відрізнити від справжньої продукції з етикеткою «Леві» с», конфіскувала поліція у

магазинах «Варо», «Кооп» та «Мігро». Треба визначити, що йдеться про поважні й популярні торговельні компанії, які мають досить широку мережу по всій Швейцарії. Вони існують багато років, і, звичайно, не в їхніх інтересах іти на підроблення, що означає втрату клієнтури. Але, мабуть, їх самих легко обвели довкола пальця махинатори-постачальники.

Це лише верхівка айсберга, вважає директор швейцарської філіалу «Леві Страусс» Рішар Фер. Ураховуючи численність магазинів, які є в розпорядженні кожної із залучених до скандалу компаній, можна зробити припущення, що поставки «фальшивок» до Швейцарії йдуть широко. Залогом у світі щороку продають мільйон

підробних джинсів «Леві» с». Більшість злочинних ниток ведуть до Східної Європи та Азії.

Розслідування виявляє, хто і в чому винен. У будь-якому разі тим компаніям задано великих моральних втрат. Швейцарські споживачі винесли ще один урок: «бути завжди напоготові» навіть з тими торговцями, яких добре знаєш і яким зовсім вірити.

У пана Фера з цього приводу своя думка: поява «фальшивок» — справа досить часта, оскільки великі магазини ризикують, купуючи дешеві речі у сумнівних оптовиків, ігноруючи офіційних дистрибуторів фірми-виробника. Та й покупкам його компанія настійно радить отоварюватися у спеціалізованих магазинах справжньої фірми.

Хроніка. Факти. Події

Нью-Йорк

Кувейт прийматиме «невидимок»?

Ірак знову — вдруге за добу — здійснив ракетний обстріл бойових літаків, що контролюють заборону для польотів іракської авіації зони на півдні країни. Про це повідомила з Багдада телекомпанія Сі-ен-ен. США направляють у район Перської затоки вісім винишувачів-бомбардувальників Ф-117А, виготовлених за технологією «Стелс», яка робить їх «невидимими» для радарів. «Вони базуватимуться на території сусіднього з Іраком Кувейту», — заявила телекомпанія, — і можуть бути використані під час завдання ударів по іракським військовим об'єктам».

Заступник прем'єр-міністра Іраку Тарік Азіз охарактеризував рішення Кувейту розмістити на своїй території американські літаки як «обурливу агресію проти іракського народу і воєнну акцію проти Іракської держави».

Каїр

ЛАД закидає до миру

Міністри закордонних справ країн—членів Ліги арабських держав (ЛАД) прийняли вчора звернення до США, в якому містяться заклики не завдавати нових ракетних ударів по території Іраку. Як заявив у Каїрі офіційний представник ЛАД, нові бомбардування Іраку різко загострять ситуацію в близькосхідному регіоні. «США мають відмовитися від застосування військової сили щодо Іраку, а обстановка в іракському Курдистані є внутрішньою справою Багдада», — заявив представник організації.

Братислава

Україна — в кандидатах

Учора в Низьких Татрах відкрився традиційна щорічна зустріч у рамках Центральної європейської угоди про вільну торгівлю (ЦЕФТА). У ній беруть участь глави урядів Угорщини, Польщі, Словаччини, Словенії, Чехії, Румунії, Болгарії, України, Литви та Латвії. Цього разу її буде присвячено подальшій лібералізації зовнішньої торгівлі між країнами—членами ЦЕФТА, в яку нині входять п'ять країн — Угорщина, Польща, Словаччина, Словенія та Чехія. Решта країн є кандидатами в члени цієї міжнародної організації.

Заєрб

Учора була війна...

Учора опівночі офіційно завершилася передвиборна кампанія в Боснії та Герцеговині. Після п'яти років братовбивчої війни серби, мусульмани та хорвати оберуть єдині органи боснійської унії трьох народів, а також структури мусульмансько-хорватської федерації і Сербської Республіки.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Біженці від радіації

ЗДАЄТЬСЯ, незабаром може з'явитися нове поняття: «екологічний біженець». Нещодавно дві українські сім'ї, повертаючись з Києва додому через аеропорт Шеннон, звернули до місцевих властей з проханням надати їм... «екологічного притулку».

Дві жінки і трє дітей віком 14, 8 та 7 років, які потерпіли від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, проходили лікування на Кубі. 6 вересня вони поверталися рейсом Гаваї — Київ. На зупинці в Шенноні вирішили не летіти додому. Рішення обґрунтували тим, що в Укра-

їні за високої радіоактивності відсутнє необхідне медичне обслуговування.

Розглянувши прохання, ірландська влада змущена була відмовити «чорнобильським біженцям». «Іх випадок не потрапляє під дію Конвенції ООН 1951 року про статус біженців, згідно з якою ними вважаються громадяни, котрі переслідуються у своїй країні за расові, релігійні переконання та за політичну діяльність», — пояснив співробітник ірландських властей.

Але ірландці не залишили прохачів без надії, порадивши їм звернутися по дозвіл на проживання в Ірландії у генеральне консульство цієї країни в Києві.

Гавела пограбували. І хто!?

УСЛУЖБІ охорони Празького граду розпалася така скандал, якого не було за всю історію спецслужб, що охороняють керівників Чеської держави.

Президента Чехії Вацлава Гавела пограбували його охоронець. В липні та серпні він кілька разів «почистив» особистий сейф високого патрона на його власній вилі у Празі, приховавши з нього гроші та прикраси.

Яким чином було ввійма-но злодійку, служби волі-

ють промовчати. Можливо, це зробив сам Вацлав Гавел. Нині колішній тілоскоронець перебуває у попередньому ув'язненні, очікуючи результатів слідства, а воно новинно з'ясувати, що змусило охоронника, який отримує не таку вже малу зарплату, залізти до президентської кишені?

Пікантність ситуації ще й у тому, що охороні президента суворо заборонено переступати поріг його власних апартаментів. Тож, недоторканість життя президента — тільки порожній звук?

Про кого говорять

У пошуках Галі Ганської

ВАЖКО сказати, чи може якесь українське місто змагатися за причорноморською столицею за кількістю знаменитостей та подій культурного життя як у минулому, так і сьогодні. Цілком справедливо Одеса належить до міст, духовне і культурне життя яких вирве. Та знайомлячись з одеськими будинками детально, швидко помічаєш, що її багатокультурність використовується дещо упереджено, оскільки зрощеннями каютами (на жаль, підтримуваними «батками» Одеси) вперто ігнорується передусім українська духовна присутність на чорноморських берегах. Але ж куди дітися, якщо наші традиційні символи міста — пера біля Чорного моря, пам'ятник герою Гішеле створений саме українським скульптором Іваном Мартосом. Та й своїм виникненням Одеса завдячує українській тишії, торгівля якою і заснувала тут потужний морський порт. Водночас одеські чиновники від культури скромно говорять про перебування в місті Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Кобилицького та інших діячів України. Наприклад, Михайло Грушевський читав на початку століття в Одесі лекції і безумовно впливав на її духовне життя, але його імені ви не зустрінете ні в музеях, ні на меморіальних дошках. А якщо десь і зустрієш його, то мимолетно.

І висновок напрашується єдиний — Одесі конче потрібна обґрунтована державна програма культурного розвитку, створена не під впливом зрештованих заплотаних кіл, а відповідачка вимогам дня і особливо майбутньому причорноморської столиці. Що б там хто не говорив, а на Одесіні переважав, насамперед, українське населення і його руками створюються тут матеріальні багатства — основа розвитку краю.

I. «Говорачи про Париж, я думав про Одесу»

Пам'ятаєш оповідання Івана Буніна «Галія Ганська»? В ньому йдеться про кохання-спалах, що безжалісно знищило юну недосвідчену дівчину. Чомусь та палка юнка найчастіше згадується мені, уособлюючи собою Одесу, її пішвенну красу й несповитість. Нині в Одесі вулицями та майданами повертають старі назви. І коли ви приходите на ріг Дербіаської та Преображенської, бачите перед собою кав'ярню в Будинку Лібіана, де вперше зустріли герої оповідання художник і вродлива дівчина...

Йшли вулицями й вражались, як зримо в пам'яті виникають сторінки інших творів, залишених авторами, чия творчість пов'язана з Одесою.

«Будь-як, мов руському офіцеру, георгієвському кавалеру, ядти по руському городу, застому несприятельському, разом с руським академиком, знаменитим писателем, который добровольно бежал сюда из советской России, поддавшись общей

панике и спасаясь неизвестно от чего на оккупированном юге, в какой-то выдуманной немцами украинской державе...» Так бачив Одесу в 1918 році Валентин Катаев. Згаданий ним супутник Іван Бунін написав дещо інакше про що зустріч: «Был В. Катаев (молодой писатель). Цинизм нынешних молодых людей прямо невероятен. Говорил: «За 100 тысяч убью кого угодно. Я хочу хорошо есть, хочу иметь хорошую шпильку, отличные ботинки».

Одесі почастило — її історію щедро відтворено на сторінках десятків художніх творів. У цьому ще раз переконуєшся, побувавши в місцевому літературному музеї. І хоч як переконує Марія Савельївна Давидова — одна з керівниць установи — в тому, що музей відображає всю своєрідність містечкового обличчя краю, не можна не помітити тенденційності в розробці його експозицій. Зрозуміло, що в них переважають російською мовою автори. Але диву й інше — багато з них мають з Одесою мало спільного і могли б зайняти скромніше місце. Водночас зовсім немає матеріалів, пов'язаних із творчістю Івана Ліба та його сина Юрія — визначних українських письменників. Зовсім не знайшлось місця Юрію Венеліну-Гуці, якому в Одесі колись стояв пам'ятник як визначному болгарознавці. Тим часом серед експонатів музею рясніють портрети В. Леніна, виставлений також «Маніфест комуністичної партії» К. Маркса, тощо.

Словом, літературний музей Одеси створювали люди, які добре засвоїли уроки українофоба Валентина Катаєва — чим менше буде представлена українська культура, тим краще.

Тому часом сумно стає у веселій Одесі — ніколи вона не стане Парижем, будучи упередженою до духовності народу, що створює її матеріальні цінності.

II. Нестор Махно з тризубом у петлицях

У кінці минулого й на початку нинішнього століття жила в Одесі родина лікаря Івана Луценка. Як згадував Євген Чикаленко, вона чи не єдина принципово говорила українською. Проте голова родини був фанатичним прихильником не рідної мови, а есперанто, не вірячи в самостійне майбутнє свого краю. Та коли він глибоке пізнав історію народу, став відданним патріотом і загинув, боронячи Україну зі зброєю в руках.

Іван Луценко, Сергій Шелухін, Іван Бондаренко, Емунд Кюготе та Іван Ліба — стали першими, хто восени 1905 року відкрив в Одесі товариство «Просвіта». Члени її зробили немало, щоб утвердити на півдні України національну культуру. Діяльність одеської «Просвіти» була такою активною, що 1909 року її,

першою в Україні, було закрито. Колишні просвітяни й надалі зберігали гуртки, незважаючи на заборони.

Сьогодні в Одесі знову діє «Просвіта». На жаль, члени її відступили від основного правила — в будь-якій справі беруть єдність товариства. Можна, звичайно, багато розповідати про будні одеських просвітян, які роблять чимало корисного для відродження української культури. Але хочеться сказати про інше.

Діяльність «Просвіти» на півдні та сході України притаманна спільна риса — вони дружно ігнорують специфіку зруйнованих регіонів. І навпаки вперто запозичують її методи роботи, що практикують просвітяни на заході України.

Станьмо на місце пересічного одесита, дельного, так би мовити, Чук-Енка (від закінчен українських прізвищ). Що його зацікавить в приміщенні «Просвіти», де висять декілька чорно-червоних прапорів (немає в Одесі відлави переваги бандаризмом та ігнорують меліхніків з ОУН?), де на стінах значний за розмірами стенд з портретами, серед яких є й Нестор Махно. Чиясь шкідлива рука помістила на петлиці останнього тризуб та ще й єсесівські стріли. Про художню якість цих портретів годі й говорити — як кажуть, вона бажає бути кращою.

Багато цікавих планів у реформуванні діяльності одеської «Просвіти» в її нового лідера поета Олексія Різніківа. Дай Боже, щоб вони здійснювалися. Єдине, що можна побажати панові Олексію, так це неухильно триматися обраного принципу — залучати до роботи в «Просвіті» якнайширші верстви одеситів. Українська справа в Одесі має багатьох прихильників, вони працюють, до речі, не лише в гуманітарних установах, але й на підприємствах. Гідність і толерантність — ось девіз сьогоднішніх одеських просвітян і, певно, що не них прийдуть й представники інших культур.

Багато цікавих планів у реформуванні діяльності одеської «Просвіти» в її нового лідера поета Олексія Різніківа. Дай Боже, щоб вони здійснювалися. Єдине, що можна побажати панові Олексію, так це неухильно триматися обраного принципу — залучати до роботи в «Просвіті» якнайширші верстви одеситів. Українська справа в Одесі має багатьох прихильників, вони працюють, до речі, не лише в гуманітарних установах, але й на підприємствах. Гідність і толерантність — ось девіз сьогоднішніх одеських просвітян і, певно, що не них прийдуть й представники інших культур.

Ми проголосували одеськими вулицями, а мені здавалося, що ось за роком зустрінемося з Галеєю Ганською — вічно юною вродливою, яка передчасно згоріла в полум'ї свого першого кохання.

Прагнення краси, я певен, переповнює й серце справжнього одесита. Він подумки ходить вулицями разом з Олександром Пушкіним і Адамом Мікшевичем, Іваном Франком і Лесею Українкою, Миколою Гоголем й Іваном Бунінім. Він хоче, щоб коло друзів Одеси збільшувалося безкінечно. Якщо ж ми одних садовитимемо на чолі гостинного столу, а інших десь у кутку, то ніколи не буде в тому товаристві місця для подальшої красуні Галі Ганської — образу-шедевра з блискучою новелістичної прози справді великого прозаїка Івана Буніна.

Віталій АБЛІЦОВ.

Шахтарська столиця стане балетною Меккою

Відбудеться це перетворення 4—12 жовтня, коли Доносич утретє прийматиме міжнародний фестиваль «Зірки світового балету» організаторами якого за традицією стали Донецький російський академічний театр опери та балету, миськівником і телерадіокомпанією «Україна». Усі заповнені зірки, а серед них Людмила Семеняка, Ніна Семізірова, Марк Перитіков (Росія), Сенді Деласаль (Франція), Штефан Доль (Нідерланди), Хуан Боні (Іспанія), Юліо Ташеама (Японія), Тібор Ковач (Угорщина) та інші виступатимуть, не розраховуючи на гонорари, а заради самого задоволення послідовників із донецьким глядачем та одне з одним. Дієльний хатненник і організатор фестивалю, народний артист України Валентин Писарев має намір запросити до участі в цьому грандіозному мистецькому святі землячку, олімпійську чемпіонку Лілію Подкопаєву.

Лілія КУШ.

Ідуть уроки мистецтва

Незвичайний освітній заклад відкрився на початку нового навчального року в Кіровограді. Його повна назва — обласний державний середній загальноосвітній інвардіально-виховний хореографічний комплекс, а простіше — літній мистецтв. Створений він завдяки подвизницькій діяльності керівника відомого далеко за межами нашої держави зразкового дитячого хореографічного ансамблю «Пролісок» народного артиста України професора Анатолія Короткова. У літній на постійній основі навчаються 150 обдарованих хлопців та дівчат з усієї області.

Розповідати про цей заклад марна справа — його треба бачити. Сучасні аудиторії, балетні зали, бібліотека, комп'ютерний центр, лінійно-фонетичний кабінет, літня сцена, українська стилістика і навіть кав'ярня... У адміністративній хореографічній комплексі, де працює директор Микола Сухомлин та французький імпресаріо, організатор концертів, з яких повернувся «Пролісок», Мишель Ротарі.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Війна з писанками

НЕДОВГО проживе на білому селі селянин з карпатського села Вижницька Микола Фіркуч. Але спадщини після себе залишає просто-таки дивою. Усе своє селіське життя неспокійно займався збиранням скарибків згульської народної творчості — вишиванок, різьблених, ткачих та мосьяжних виробів, верхнього одягу, керамічного й дерев'яного посуду, писанок.

Сім'я подвизників вкладала в що святу справу свої скромні заощадження. Чимало старовинних витворів люди віддавали їм безкоштовно, бо знали, що Фіркучі прагнуть зберегти її багатства нащадкам.

Поступово з отих скарибків Михайло Корнійович створив домашній музей образотворчого мистецтва. В тіснійчій хаті розмістилось понад сто візріпків гуцульських сардаків. І гяк! За кожен з них Ермітаж ладен був викласти кругленькі суми. Його експерти постійно навідувались сюди. Але Михайло Корнійович не лишав ні ніякої надії: ці речі не продаються, бо вони належать Україні.

Багато музеїв «полювали» за його унікальними вишиванками. Тисячі візріпків веселючих узорів зібрав Михайло Корнійович на гуцульському терені, зробив їх описи.

Та найбільшою гордістю музею

стали писанки. Фіркуч встиг зібрати понад п'ять тисяч цих маленьких рукотворних сонечок, безцінних витворів народної фантазії.

Жоден музей України не має такої багатоті колекції. До того ж, Михайло Корнійович винайшов унікальну технологію продовження віку писанок, за яку одержав авторське свідоцтво та патент на винахід. Цей спосіб дав змогу зберегти від передчасного псування візріпків писанства у багатьох музеях світу.

До останнього подиху, будучи прикутим недугою до ліжка, творив він оригінальні писанки. Слава Богу, не пішли ті тямніші від діла онучок Михайлик, тепер уже відомий майстер писанкових розписів на Вижниці.

Канули в Лету комуністичні часи, прийшла пора омірної неспокійності. Але над Фіркучовим музеєм продовжують згушувати бюрократичні хмари. Тепер уже до нього почали простягати руки сучасні можновладці. І знову звучать окрики на цій садибі: віддайте колекцію старожитностей державі! Марія Йосипівна в розпачі: «Що ж це воно робиться, людський! Влада начебто й нова, а замашки в неї залишилися старими...»

Останнім часом наскоки «рідної» Вижницької райдержадміністрації припинилися. Щоправда,

після тривалого затишся прибув сюди власною персоною її керівник пан Дмитро Бужора. Під час розмови Марія Йосипівна попросила його виділити трохи матеріалів для впорядкування музею. Але високий гість обірав її на півслів: мовляв, немає змоги, держава бідна, район і поготи.

Аж тепер Марія Йосипівна на решті збагнула: новій владі до музею байдуже. І влязла з дочками білоти стіни, перестелювати підлогу в кімнатах, де має розміститися музейна експозиція.

А з Вижницької райдержадміністрації продовжують трембати: скариб, зібрані Фіркучем, служать народу. Нещодалою одна з обласних газет клопотала на цю побореньку й умістила на своїх шпальтах інформацію про те, щоб музей старожитностей гостинно відчинив свої двері перед відвідувачами.

Фігуре цей об'єкт як діючий осередок народного мистецтва і в списках обласного управління культури. Насправді ж він дихав на ладан. А влада звітує про піднесення духовності на Буковині, про небувалий розвиток образотворчого мистецтва. Тим часом старенька дружина Михайла Фіркуча не може знайти кілька дошок, щоб залатати підлогу і виставити на показ людям безцінні скариб. І це у Вижницькому районі, в смерековому краю...

Василь БАБУХ.

Інформація про випуск акцій третьої емісії

відкритого акціонерного товариства «Кременчуцька екологічна випробна лабораторія»

1. Основні дані про емітента

1.1. Відкрите акціонерне товариство «Кременчуцька екологічна випробна лабораторія», скорочено АТ «Екола», ЗКПО 23810569, створено 25 листопада 1995 року, зареєстровано рішенням виконавчого Кременчуцької міської ради народних депутатів від 22 грудня 1995 року за № 1373.

1.2. Місцезнаходження: 315317, Україна, Полтавська область, м. Кременчук, пров. М. Раскової, 3, тел. 3-20-62.

1.3. Мета та предмет діяльності: проведення екологічних експертів, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки, здійснення лабораторних випробувань і аналізів, впровадження профілактичних методів у сільськогосподарському виробництві з метою одержання екологічно чистих харчових продуктів, виробництва і реалізації товарів народного споживання, будівельних матеріалів, торгівля, будівництво тощо, отримання прибутку в інтересах Товариства.

1.4. Короткий баланс та результати фінансової діяльності Товариства:

АКТИВ	на 01.01.96 р.	на 01.07.96 р.
1. Основні засоби та інші необоротні активи	14462,6	14462,6
2. Засоби і витрати	646,0	646,0
3. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	500,0	1245,9
Баланс	500,0	16354,5
ПАСИВ		
1. Державні власні		
і привласнені до них кошти	500,0	16200,0
2. Довгострокові пасиви		
3. Розрахунки та інші пасиви		154,4
Баланс	500,0	16354,5

Простороння зобов'язаності кредиторам за платежами у бюджет немає.

1.5. Розмір статутного фонду на день прийняття рішення про випуск акцій третьої емісії 16 200 000 000 карбованців. Статутний фонд сформовано в повному обсязі.

1.6. Загальна чисельність працівників 12 чоловік.

1.7. Керівні працівники Товариства:

— голова Правління — Гусев Микола Васильович, 50 років, освіта вища, інженер-механік, виробничий стаж 32 роки;
— директор — Орел Володимир Васильович, 42 роки, освіта вища, інженер-еколог, виробничий стаж 25 років;
— головний бухгалтер — Михайленко Валентина Володимирівна, 30 років, освіта вища, економіст, виробничий стаж 10 років.

2. Дані про емісію цінних паперів

2.1. Рішення про випуск акцій третьої емісії прийнято загальними зборами акціонерів Товариства 1 липня 1996 р. протокол № 5.

2.2. Фінансові ресурси, залучені від емісії, буде використано для придбання лабораторного обладнання та здійснення основних цілей діяльності Товариства.

2.3. Загальний обсяг емісії 8.800.000.000 карбованців.

2.4. Випускається 17600 акцій номінальною вартістю 500 000 карбованців кожна в тому числі:
— прості іменні 3.620 штук на загальну суму 1.810.000.000 карбованців, серія В-01, номери від 00001 до 03620;
— прості на пред'явника 13.980 штук на загальну суму 6.990.000.000 карбованців, серія В-02, номери від 03621 до 17600.

Привласнені акції не випускаються.

2.5. Продаж акцій здійснюється за юридичною адресою товариства (м. Кременчук, пров. М. Раскової, 3) з 10 жовтня 1996 року до 15 жовтня 1996 року самостійно Товариством без залучення фінансових посередників.

2.6. Запланований курс акцій — 500000 карбованців. Акціонерам, які володіють акціями першого та другого випуску, надається перевагове право придбання акцій третього випуску за їх номінальною вартістю. Всім іншим продаж акцій здійснюється за ціною, яку встановлює правління Товариства. Замість акцій акціонерам може видаватися сертифікат на сумарну номінальну вартість акцій.

2.7. У разі перевищення рівня передплати емітент може затвердити або відкликати заяву передплати. У разі недоведення рівня оголошеної емісії третього випуску оплачених Статутний фонд збільшується на фактичний обсяг передплати.

2.8. Власники акцій одержують дивіденди, розмір яких затверджує загальні збори акціонерів за підсумками фінансового року. Дивіденди сплачуються акціонерам пропорційно до загальної вартості належних їм акцій та терміну володіння акціями в поточному році. Виплата дивідендів здійснюється за юридичною адресою Товариства.

2.9. Перший та другий випуски акцій зареєстровано Міністерством фінансів України відповідно 14 грудня 1995 р. за № 569/1/95 та 12 червня 1996 р. за № 290/1/96. Передплату акцій першої та другої емісії завершено в повному обсязі. Всього розповсюджено 32 400 акцій номінальною вартістю 500 000 карбованців на загальну суму 16 200 000 000 карбованців, у тому числі простих іменних — 8 800 штук і простих на пред'явника — 23 520 штук. У власності керівників Товариства — 16% акцій.

3. Права акціонерів

Акціонери мають право: брати участь у загальних зборах Товариства та в управлінні справами Товариства, отримувати частину прибутку у вигляді дивідендів, брати участь у розподілі майна у разі ліквідації Товариства, вжити у встановленому порядку з Товариства (продати, подарувати, передати у спадщину акції).

4. Фактори ризику

Можливими факторами ризику в діловій діяльності емітента є нестабільність економічної ситуації в Україні та неефективність економічних реформ.

Голова Правління АТ «Екола»
М. В. Гусев

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 1) 20.07.1996 г. возбудил дело о банкротстве:

1. Малого предприятия «Орбита», дело № 93/96 (349900, Лисичанск, ул. Ленина, 48/12; р/с 468912 в Лисичанском филиале НПК-Банка, МФО 304524).

2. Общества с ограниченной ответственностью производственно-коммерческого общества «Аспект-АТД», дело № 94/96 (349907, Лисичанск, ул. Красная, 30; р/с 467573 в Лисичанском филиале НПК-Банка, МФО 304524).

3. Кооператива «Поэтизон-2», дело № 98/96, (349900, Лисичанск, ул. Семашко, 6; р/с 10046136 в Лисичанском отделении Укрсбобанка, МФО 304096).

4. Общества с ограниченной ответственностью фирмы «Шушан-АТД», дело № 96/96 (349907, Лисичанск, ул. Ораджикидзе, 1/907; р/с 467470 в Лисичанском отделении Укрсбобанка, МФО 304096).

5. Частного предприятия художественной мастерской «Чароит», дело №92/96 (349901, Лисичанск, ул. Тургенева, 6; р/с 468107 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 404116).

6. Общества с ограниченной ответственностью «Капитал АТД», дело № 108/116 (349900, Лисичанск, кв.з. Дружбы народов, 22; р/с 467975 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 404116).

7. Общества с ограниченной ответственностью фирмы «Базальт», дело № 107/116 (349913, Лисичанск, ул. К. Маркса, 146; р/с 467188 в Лисичанском филиале НПК «Банка», МФО 304524).

8. Общества с ограниченной ответственностью фирмы «Ауксизим», дело № 109/116 (349900, Лисичанск, ул. К. Маркса, 146; р/с 467357 в Лисичанском отделении Укрсбобанка, МФО 304096).

9. Частного предприятия «Торгово-производственная фирма «Азатыл», дело № 155/118 (349908, Лисичанск, ул. Октябрьская, 302/62; р/с 644950 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 404116).

10. Акционерного общества закрытого типа «Шаг», дело № 154/11 6, (349903, Лисичанск, ул.9-го Мая, 54; р/с 467470 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 467470).

11. Общества с ограниченной ответственностью «Хопфуд», дело № 152/116, (349924, Новоархавское, ул. Шевченко, 4; р/с 467043 в Лисичанском отделении Укрсбобанка, МФО 304096).

Петензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Киева порушил справи про банкрутство:

1. ТОВ «Стек», Київ, вул. Гоголівська, 1/3, кв. 38, р/р 104467790 в «Українбанку-інвест», МФО 3217567.

2. ТОВ «Віра», Київ, вул. Б. Хмельницького, 52, р/р 467134 в АКБ «Мрія», МФО 321767.

3. АТ «Страхова компанія «Успіх», Київ, вул. Брюльова, 7, р/р 467049 в Шевченківській філії АБ «Інко», МФО 300261.

4. МП «Аркон», Київ, вул. Б. Хмельницького, 62, р/р 2468401 в Станкофілії КФС «Еспобанку», МФО 322421.

5. ПП «Наля», Київ, вул. Довженка, 10, р/р 468932 в Шевченківській філії «Брокінсбанку», МФО 320586.

6. ТОВ «Овен», Київ, вул. Баумана, 32/2, р/р 5467736 в «Промінвестбанку», МФО 300012.

7. ОАО НТП «Етма», Київ, пр. Перемоги, 92/2, р/р 269116 в Лівобережному відділенні ПІБ, МФО 322119.

8. СМНВП «Оліяна», Київ, вул. Пирогова, 7, кв.2-а, р/р 1468537 в Радянському відділенні УСБ, МФО 322238.

Промимо кредиторів звертатися у місячний термін за адресою: 252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в.

Арбитражный суд Севастополя (335008, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело о банкротстве:

1. Дело № 056/3 на 000 «Эдгар», юридический адрес: 335040, Севастополь, ул. Лоцманская, 5-36; р/с 467755, МФО 324957, ОКПО 19192172.

2. Дело № 059/3 на ЧП «Тонус», юридический адрес: 335011, Севастополь, пр. Нахимова, 5, кв.13; р/с 3468107, ПИБ Севастополя, МФО 324515, ОКПО 22285871.

3. Дело № 057/3 на 000 «Юран-Госфор», юридический адрес: 335055, Севастополь, пр. Генерала Острякова, 171-8; р/с 4467042 ПИБ Севастополя, МФО 324515, ОКПО 20753144.

4. Дело № 051/3 на ЧП «Юнона», юридический адрес: 335029, Севастополь, пр. Генерала Острякова, 35-35; р/с 1468912, АБ «Таврика» Севастополя, МФО 324377, ОКПО 22288042.

5. Дело № 046/3 на ЧПКП «АФАН», юридический адрес: 335000, Севастополь, ул. Очаковская, 37; р/с 468841, ЮБС Севастополя, МФО 324775, ОКПО 13770334.

6. Дело № 047/3 на 000 «Диолет», юридический адрес: 335009, Севастополь, ул. Портовая, 2; р/с 1467964, МФО 324515, ОКПО 20724674.

Петензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев ВОВ, д. 3а) возбудил дело № 43/96 от 11.04.1996 г. о признании банкротом КСП «Донецкие зори».

Юридический адрес: 349021, Луганская область, Славянскорайский район, с. Веселая Гора, ул. Калинина; р/счт 000400803 в Славянскорайском отделении банка «Украина», МФО 304137.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Державна податкова інспекція по Чортківському району Тернопільської області повідомляє, що арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Грушевського, 8) порушив справи про банкрутство:

1. №784-6 малого приватного підприємства «Ярослав». Юридична адреса: 283600, Тернопільська обл., Чортків, вул. Міхкевича, 60/10; розрахунковий рахунок №468010 в регіональній дирекції банку «Україна» м. Чорткова;

2. №785-6 малого підприємства «Алмаз». Юридична адреса: 283600, Тернопільська обл., Чортків, вул. Зелена, 24; розрахунковий рахунок № 468052 в регіональній дирекції банку «Україна» м. Чорткова;

3. № 787-6 малого підприємства «Едем». Юридична адреса: 283600, Тернопільська обл., Чортків, вул. Подільська, 6; розрахунковий рахунок № 468133 в регіональній дирекції банку «Україна» м. Чорткова.

Петензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Черкаської області (Черкаси, бульвар Шевченка, 307) за заявою державної податкової інспекції по Городищенському району Черкаської області (Черкаська область, Городище, вул. Леніна, 117) порушено справи про банкрутство.

— № 805/8 від 30.07.96 р., державного підприємства «Чарівниця», юридична адреса: Черкаська область, Городище, вул. Леніна, 54; р/р № 500606 в Городищенському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 354057;

— № 803/8 від 30.07.96 р., ТОВ «Вікторія МІБ», юридична адреса: Черкаська область, Городище, вул. Театральна, 4, кім.1; р/р № 467516 в Городищенському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 354057.

Петензії кредиторів та заявки санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Сумської області (244011, Суми, вул. Рибалко, 2) порушено справи:

— № 4/39-6 про банкрутство дочірнього підприємства «Оберіг-Суми» недержавного пенсійного фонду «Оберіг» (244030, Червона площа, 5, р/р 141703 в Сумській обласній дирекції Укрсбобанку, МФО 337018);

— № 8/43-6 про банкрутство художньо-творчої і виробничо-комерційної фірми «Фаворит» (244030, Суми, пров. Терезова, 3, р/р 700198 у Зарічному міжрайонному відділенні Укрсбобанку, МФО 337018).

Майнові вимоги кредиторів подаються до арбітражного суду Сумської області в місячний термін із дня опублікування.

Арбітражним судом Сумської області (244011, Суми, вул. Рибалко, 2) порушено справи:

— № 4/39-6 про банкрутство дочірнього підприємства «Оберіг-Суми» недержавного пенсійного фонду «Оберіг» (244030, Червона площа, 5, р/р 141703 в Сумській обласній дирекції Укрсбобанку, МФО 337018);

— № 8/43-6 про банкрутство художньо-творчої і виробничо-комерційної фірми «Фаворит» (244030, Суми, пров. Терезова, 3, р/р 700198 у Зарічному міжрайонному відділенні Укрсбобанку, МФО 337018).

Майнові вимоги кредиторів подаються до арбітражного суду Сумської області в місячний термін із дня опублікування.

Арбітражний суд Києва (вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справи про банкрутство:

№ 13/136 щодо фонду «Допомога Чорнобилу» (майдан Незалежності, 2; р/р № 700006 в 4-му Київському філіалі АПБ «Аваль», МФО 3229711);

№ 13/135 щодо ТОВ «Кінвес» (вул. Лютерська, 21; р/р № 467441 в АКБ «Легбанк», МФО 300056);

№ 13/137 щодо МП «Карат» (вул. Червоноармійська, 48, кв. 13; р/р № 468657 у Проектному відділенні ПІБ Києва, МФО 322186);

№ 13/139 щодо ТОВ «Данас» (вул. Червоноармійська, 38; р/р № 3467885 в Київській філії Лісбанку, МФО 300001);

№ 13/134 щодо СП «Хімімекс» (вул. Сагаганська, 20; р/р № 606324 в «Укресімбанку» Києва, МФО 322131);

№ 15/58 щодо МП «Монітор» (вул. Бессарабська, 2; р/р № 609674 в 4-му київському відділенні банку «Україна», МФО 300034);

№ 11/130 щодо ТОВ «Делія» (вул. Володимирська, 48; р/р № 1467283 в Українському кредитному банку, МФО 321701).

Словник співаків України

Наталка-полтавка

СПИВУЧА полтавка — так називають в еміграції відомою українську співачку Наталію Носенко, одну з кращих представниць української вокальної культури за кордоном.

Наталія Носенко народилася 21 вересня 1916 року в Полтаві. Майже вся її велика родина була приєднана до співу: батько — писар на залізничній станції, мав чудовий баритон, мати Кирина співала альтом, у старшої сестри Варвари було розкішне сопрано, сеструльши сестра Аня — альт, а брат Микола володів чудовою красою тенором. Хоча всі були ододарені прекрасними голосами, ніхто й гади не мав робити вокальну кар'єру. Всі прагнули професій, які дають опору в житті. Наталіє бажання стати професійною співачкою категорично заперечувалося.

Батько помер, коли Наталка була ще дівчинкою. Всі виховні клопоти лягли на старшого брата Микола, який хотів бачити молодшу сестру тільки інженером. Отож вона вступила на робфак Полтавського сільськогосподарського інституту, щоправда, проявляла лише півтора року. Потім Наталка вступила до Полтавського музичного технікуму. Її запрошують до Полтавського музично-драматичного театру імені Гоголя.

Восени 1941 року, під час Великої Вітчизняної війни, у Полтаві було створено оперний театр, директором і головним режисером якого став німецький піаніст Зігфрід Вольф. Серед диригентів цього театру були Пилип Рибінін та Герман Жуковський, пізніше відомий композитор. Наталію Носенку запросили провідною солюсткою. Серед інших вокалістів були Віолетта Багмет, Тамара Миколенко, Тетяна Могиліна, В'ячеслав Баранович. Уже пізніше, 1942 року, до складу театру увійшли Борис Гмиря, Ігор Зайферт та Павло Захаров. Тут було здійснено низку блискучих постановок: «Чіо-Чіо-сан», «Богема» і «Тоска» Дж. Пуччіні, «Фауст» Ш. Гуно, «Кармен» Ж. Бізе, «Паяци» Р. Леонкавалло, «Сільська честь» П. Масканьї. Особливо пам'ятні виступи в операх «Фауст» Ш. Гуно та «Фіделіо» Л. Бетховена, де її партнером був знаменитий Борис Гмиря.

Влітку 1943 року з наближенням радянського фронту З. Вольф вивіз

Фотогетод Юрія ВЕНГЕРЕША.

театр до Кам'янця-Подільського, а невдовзі — до Німеччини. У Кам'янці-Подільському Наталія назавжди попрощася з Борисом Гмирею, який вирішив залишитися на Батьківщині.

Подальший творчий шлях Носенко пов'язаний з Німеччиною, де їй та її колегам доводилося працювати у складних умовах. У Берліні вона стає солюсткою концертної організації «Вінета», яка давала концерти для українських переселенців у німецьких таборах. Ставили й опери. У цей час український диригент Богдан Пюрко створює у Німеччині «Український оперний ансамбль», до складу якого увійшло чимало відомих співаків. Запрошено й Наталію Носенку.

1949 року Носенко разом з іншими переїхала до США. Вона оселяється в Детройті, де невдовзі з'являється й Пюрко з деякими солістами. Відновлюється діяльність «Українського оперного ансамблю» вже на американській землі. І знову Носенко стає в центрі цього колективу. Після передчасної смерті Пюрка (1953 р.) «Український оперний ансамбль» практично припиняє діяльність. Н. Носенко виступає лише в приватних концертах, а найчастіше — в Шевченківських вечорах. Відсутність в еміграції постійних оперних театрів до певної міри завадило реалізуватися їй як оперній співачці. Час від часу вона виступає в концертах, а пізніше пов'язує життя з діяльністю церковного хору в місті Савсфільді (біля Детройта), з яким не пориває зв'язків ось уже більш як 30 років.

Щастя вам, наша чарівна полтавка. 3 80-річчям!

Іван ЛИСЕНКО.

3 телетайпа

Якщо Бог дав тобі багатство

«Ми хочемо донести до всіх успішних підприємців моральний імператив, який має стати законом життя: якщо Бог дав тобі багатство, поділися ним зі слабшим, допоможи своїй державі». Ці слова прозвучали на прес-конференції найвідомішого українського мецената, президента міжнародного благодійного фонду «Літа українських меценатів» Петра Липка. На жаль, у нас таких людей — одиниці. «Український патріотизм і український бізнес ходять різними дорогами», — справедливо зауважив виконавчий директор ліги Михайло Слабошпирний. Для того, щоб ці шляхи перетнулися, і створено фонд. Провідні українські бізнесмени мають стати благодійниками, як це в світі. На жаль, Україна ще не має закону про благодійництво та меценатство. Не кожен, навіть маючи великі гроші, може вступити до ліги. Сюди запрошують тільки тих, хто вже зарекомендував себе меценатом.

Запитували — відповідаємо

Шуро, не свердліть отвори самі

У «ГВ» за 10 липня ч. р. ми розповіли про новинку, яка відчутно розширює перспективи лікувальної офтальмології, — окуляри «Лазер віжні». Реакція читачів не забарилася. На ваш запитання відповідають доктор медичних наук Н. Вулицева (Інститут очних хвороб та токсових терапій імені академіка Філатова АМН України), членкореспондент РАМН, директор Російського наукового центру традиційної медицини Л. Хриданов, доктор медичних наук, професор Московської медичної академії імені І. Сеченова Ю. Жилков.

—Що лікують «Лазер віжні»?

—Ми рекомендували їх для широкого клінічного застосування у пацієнтів із псевдо- та справжньою короткозорістю, далекозорістю, у разі астенії (стомленість, астенизм), після операцій на катаракт.

—Чи можна їх використовувати у разі глаукоми та відшарування сітківки.

—Окуляри допомагають знизити розвиток катаракти та глаукоми. А в разі відшарування сітківки контролюють рух очних яблук.

—Чи має значення відстань між центрами очей?

—Ні. Окуляри універсальні, бо в них немає оптичних ліній.

—Чому розмір дитячих і дорослих окулярів однаковий?

—Оправу виготовлено зі спеціальної пластмаси, яка легко змінює форму. Можна зробити ширші чи вузькі дужки.

—Чому існує лише один тип оправи?

—Окуляри не розраховані на те, що їх носитимуть постійно. Вони не прикраша, а робочий тренажер. Адаже ви не вимагаєте ідеальної краси від спандера чи гімнастичної палички.

—Якщо завдяки «Лазер віжні» у мене поліпшились зір на 1–2 діоптрії, доведеться замовляти нові оптичні окуляри. Дорого задоволення...

—Ідеї тренажерів полагает в тому, щоб допомогти вам навчитися обходитися без звичних окулярів.

—Чому їх нема в широкому продажу, скажімо, в комерційних магазинах?

—Фірма «Лазер віжні» чітко дотримується принципу руху товару через факції. У США такі окуляри ви можете придбати лише за дозволом офтальмолога. У нас охорона здоров'я і торгівля — різні речі, тож виробник «Лазер віжні» пішов іншим шляхом. Офіційний дистрибутор в Україні — Одеський лікувально-реабілітаційний центр дитячої рефракції «Інвент» (048255-40-69) — узяв на себе не лише функції продажу, а й консультування та навчання.

—Мені здається, окуляри виготовлено так просто, що я й сам міг би зробити такі.

—Навряд. Отвори в окулярах мають кінцуні, а не прямолинійну форму, а цього можна досягти, лише застосувавши лазерну технологію. Відстані між отворами неоднакові, хоч і здаються такими. Втім, спробуйте. Може, винайдете власне «ноу-хау». Але пам'ятайте, що ваше ділянство може завдати неправинної шкоди.

—Чому американські окуляри, а не німецькі чи французькі?

—Ця технологія справді унікальна, і аналогів у Європі її нема. Щоправда, пларобки вже з'явилися. І не лише з Південно-Східної Азії, а й вітчизняні. Про їх лікувальний ефект говорити не випадає.

Спорт

За Кубок Девіса —

3 Медведєвим

Через тиждень, 20–22 вересня, на кортах ЗАТ «Наука-Спорт» (директор Анатолій Кржесін) у Києві відбудеться матч євро-африканської групи Кубка Девіса (перша ліга). Збірні України приймає колега із Норвегії.

Цій події було присвячено засідання оргкомітету під головуванням міністра зв'язку України Дмитра Худоміна.

Супернік з'являється в наші столиці вже завтра. Очолове норвезьку команду 24-річний Крістіан Руа, який входить до ста найсильніших гравців у світі. Нещодавно він переміг німця Бориса Беккера.

Приміємо повідомити, що у складі збірної України — Андрій Медведєв. Його участь у матчі, гадаю, викличе неблизьку зацікавленість у прихильників тенісу. До речі, змагання в її стінках не надто розпочнуться об 11.00, в суботу, коли гратимуть пари, — о 12.00.

Як повідомив президент ФТУ Герман Беньямінов, окрім нашої збірної до складу української команди входить також киянин Андрій Рибалко, харків'янин Дмитро Поляков та денс Якименко з Донецька. Капітан збірної України — Олександр Долгополов.

Супернік матчів Україна — Польща з Філіппінами, арабів — Шалар Арвай (Угорщина), Франсуа Парро (Франція). Директор матчів — Сергій Лашкух (Україна). Жеребкування пар відбудеться 19 вересня об 11.00.

Головний спонсор турніру і збірної України українсько-американсько-німецьке ЗАТ «Утел», офіційний спонсор — «Приватбанк».

Сподіваємося, що кияни й гості міста побувають на турнірі і поведуть за українських майстрів тенісу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Лише

результати

Футбол. Кубок кубків. Сьйон (Швейцарія) — Ніва (Україна, Вінниця) — 2:0. Ію Коломбо, 50, 2:0. Боневс, 85.

Ліга чемпіонів. Група А. Осер (Франція) — Аякс (Нідерланди) — 0:1, Грасхоппер (Швейцарія) — Рейнджерс (Шотландія) — 3:0. Група В. Боруссія (Німеччина, Дортмунд) — Візев (Польща) — 2:1, Атлетіко (Іспанія) — Стяту (Румунія) — 4:0. Група С. Радіа (Австрія) — Офенбурх (Туреччина) — 1:1, Овентус (Італія) — Манчестер Юнайтед (Англія) — 1:0. Група D. Мілан (Італія) — Порту (Португалія) — 2:3, Гетеборг (Швеція) — Рунсборг (Норвегія) — 2:3.

***

Матч чемпіонату країни «Динамо» (Київ) — Ніва (Тернопіль) відбудеться завтра на стадіоні «Динамо». Початок о 16.15.

Баскетбол. Кубок Корача. Ферро (Україна, Запоріжжя) — Астра-Баскет (Швеція) — 71:72 (43:37), Метропол ІОС (Австрія, Рига) — Денді-Баскет (Україна, Київ) — 82:75 (39:33), Ербас (Румунія, Бухарест) — БІПА-Мода (Україна, Одеса) — 58:80, Ауганс (Україна, Луганськ) — Калев (Естонія, Таллінн) — 86:86.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: А. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописів не повертаємо.
☎ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних
публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
☎ Редакція не забирає подієвої інформації публікації.
☎ За точність викладених фактів відповідальність несе
автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 236689.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311170.